

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Victor Boico, Iurie Bejenaru,
Nicolae Craiu,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Fedora Gheorghieva, împotriva sentinței Judecătorei Comrat din 02 septembrie 2019 și deciziei Curții de Apel Comrat din 23 martie 2021, în privința inculpatului

Mutruc Andrei XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 07.10.2016 - 02.09.2019,
instanța de apel: 20.09.2019 - 10.02.2020,
instanța de recurs: 01.06.2020 - 20.10.2020,
instanța de apel: 21.12.2020 - 23.03.2021,
instanța de recurs: 05.07.2021 - 13.09.2021.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Comrat din 02 septembrie 2019, procesul penal privind învinuirea lui Mutruc Andrei în baza art. 264¹ alin. (1), **217 alin. (1)** și 217 alin. (2) Cod penal a fost **încetat**, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Instanța a dispus: „*Corpurile delictive sub formă de 154 tufe de plante, care sunt păstrate la Inspectoratul poliției Comrat - de nimicit*”.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Mutruc A. ilegal păstra droguri fără scopul înstrăinării lor, fapt depistat la 16 august 2016 în cadrul efectuării percheziției sancționate pe teritoriul gospodăriei, situate pe XXXXXX XX, XXXXXX , unde locuiește Mutruc A., fiind depistate reziduuri de substanțe de culoare cafenie pe pereții buteliilor de plastic, care constituie rășină de cannabis -

17,45 gr. (proporții mari), precum și masă vegetală uscată mărunțită (marihuană) - 415,74 gr. (proporții mari), ce se confirmă prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-358 din 26.08.2016 și potrivit Hotărârii Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2006, se referă la proporții mari.

Astfel, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (2) Cod penal, ca păstrarea ilegală a drogurilor, săvârșită în proporții mari și fără scop de înstrăinare.

Tot el, la 30 septembrie 2016, aproximativ ora 03.50, conducând automobilul „Opel Astra”, n.î. XXXXXX, pe XXXXXX, XXXXXX, XXXXXX, a fost stopat de către colaboratorii de poliție ai IP Comrat.

Din motivul suspectării faptului consumării substanțelor stupefiante, colaboratorii de poliție i-au propus lui Mutruc A. să treacă examinarea medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și acesta și-a dat acordul. Mutruc A. a fost adus de către colaboratorii de poliție la punctul de recepționare al IMSP SR Comrat, unde a fost supus examinării medicale, în cadrul căreia, de la acesta, de către medicul de gardă, au fost preluate probele biologice (urina) pentru analiză. La efectuarea cercetării medico-legale, în urina lui Mutruc A. s-au depistat cannabinoide - componente chimice active ale canabisului, care se atribuie potrivit Hotărârii Guvernului RM nr. 79 privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, din 23.01.2016 - substanțelor stupefiante.

Astfel, inculpatul a comis infracțiunea prevăzută la art. 264¹ alin. (1) Cod penal, ca conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate produsă de droguri.

Tot el, *este învinuit* că ilegal cultiva plante, care conțin droguri, în proporții deosebit de mari, fapt depistat la 04 iulie 2016, aproximativ ora 16.00 de către colaboratorii de poliție ai IP Comrat în cadrul cercetării teritoriului gospodăriei din XXXXXX, XXXXXX XX, unde locuiește Mutruc A., și anume, în grădină au fost depistate și *ridicate 154 de plante de cânepă*.

Potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016 - mostrele plantelor verzi indicate sunt plante de cannabis, care conțin substanța stupefiantă activă tetrahidrocannabinol și, potrivit Hotărârii Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2016 privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora - constituie substanță stupefiantă. Pe lângă aceasta, conform Hotărârii Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2006, 154 de plante depistate și ridicate, de cânepă/cannabis (indiferent de etapa de vegetație) reprezintă substanțe stupefiante în proporții deosebit de mari, depistate în trafic ilicit, deoarece depășesc proporțiile mari (6-50 de plante).

Ațiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, ca cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri, săvârșită în proporții deosebit de mari și fără scop de înstrăinare.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal și a explicat că pe 04.07.2016, colaboratorii poliției au efectuat percheziția la domiciliul său și au depistat în grădină

154 plante. El nu cunoaște ce fel de plante sunt acestea, nu le-a cultivat și nu știa că ar fi plante de cânepă și cannabis.

Conform materialelor dosarului, la Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare Sud au fost expediate doar 10 plante din cele 154 ridicate de la domiciliul inculpatului.

Potrivit rezultatelor raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016 – cele 10 mostre de plante în stare verde de vegetație din cele 154 plante depistate în cadrul efectuării cercetării la fața locului în grădina de la domiciliul lui Mutruc A., reprezintă plante de cânepă, care conțin substanța stupefiantă activă tetrahydrocannabinol.

În corespundere cu art. 134¹ alin. (1) Cod penal, prin droguri se înțeleg plantele sau substanțele stupefiante ori psihotrope, sau amestecurile ce conțin asemenea plante ori substanțe, stabilite de Guvern.

Potrivit Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile, aprobate prin Hotărârea Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2006, plantele de cannabis reprezintă substanțe narcotice (substanță stupefiantă) și cantitatea lor de la 6 până la 50 plante constituie cantități mari.

În împrejurările de fapt stabilite, doar 10 plante, ridicate de la domiciliul inculpatului, conțin substanța stupefiantă activă tetrahydrocannabinol și reprezintă plante de cânepă în proporții mari.

Ori, acuzarea nu a demonstrat că și celelalte 144 de plante, ridicate în cadrul efectuării percheziției, sunt plante de cânepă, nefiind administrate probe care ar confirma învinuirea în acest sens.

Totodată, nu poate fi pusă la baza sentinței ordonanța ofițerului de urmărire penală din 07.10.2016 de numire a expertizei de constatare tehnico-științifică și raportul expertului nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016.

Aceste probe au fost administrate cu încălcarea dreptului inculpatului la apărare, ori, nu i-a fost comunicat în formă scrisă despre obiectul expertizei legale și întrebările la care trebuie să dea răspuns expertul, nu i-a fost explicat dreptul de a face observații la aceste întrebări, să ceară modificarea sau completarea lor, precum și dreptul de a cere numirea a câte un expert recomandat de fiecare parte.

Pe lângă aceasta, expertiza judiciară a fost numită de ofițerul de urmărire penală în afara urmăririi penale, care a fost finisată la 06.10.2016, în lipsa temeiului legal pentru stabilirea efectuării expertizei la etapa cercetării judecătorești.

Astfel, este constatat că inculpatul, a cultivat ilegal plante, care conțin substanțe stupefiante, fără scop de înstrăinare, la domiciliul său din XXXXXX, XXXXXX XX, până la 04.07.2016, aproximativ ora 16.00, când, în cadrul cercetării teritoriului gospodăriei de către colaboratorii de poliție ai IP Comrat, în grădină, au fost depistate și ridicate 154 plante, 10 din care, potrivit raportului de constatare tehnico-științifice nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016, reprezintă plante de cannabis, care conțin substanța stupefiantă activă tetrahydrocannabinol, ce constituie cantități mari.

Prin urmare, acțiunile inculpatului necesită a fi încadrate în baza art. 217 alin. (1) Cod penal, ca cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri, săvârșită în proporții mari și fără scop de înstrăinare.

În același timp, la momentul pronunțării sentinței, termenul de prescripție a expirat și procesul penal de învinuire a inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (1) Cod penal urmează a fi încetat în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Conform art. 385 Cod de procedură penală, *corpurile delictive sub formă de 154 tufe de plante*, care sunt păstrate la Inspectoratul poliției Comrat, urmează a fi nimicite.

3. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Comrat, S. Tumba, a declarat apel, solicitând casarea sentinței în partea recalificării acțiunilor inculpatului pe art. 217 alin. (1) Cod penal și încetării procesului penal, și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare.

Apelantul a invocat că toate cele 154 de plante verzi, depistate și ridicate în cadrul cercetării grădinii domiciliului situat în XXXXXX XX, XXXXXX, unde locuiește inculpatul, sunt plante de cannabis, care conțin substanța stupefiantă activă – tetrahydrocannabinol.

Aceste împrejurări au fost confirmate prin probe suficiente și concludente - declarațiile martorilor Bolgar I., Arnaut G. și Neagu G., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.07.2016, conform căruia pe teritoriul gospodăriei inculpatului Mutruc A., situată în XXXXXX XX, XXXXXX, au fost depistate și ridicate 154 plante verzi, cu miros specific, actul de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016, potrivit căruia mostrele de plante la etapa vegetației în număr de 10 din cele 154 depistate și ridicate la 04.07.2016 în cadrul cercetării grădinii de pe lângă casa lui Mutruc A. din XXXXXX XX, XXXXXX, sunt plante de cannabis, care conțin substanța stupefiantă activă – tetrahydrocannabinol.

Mai mult, la materialele cauzei a fost anexată ordonanța organului de urmărire penală de recunoaștere și anexare în calitate de corpuri delictive a 144 plante de cânepă, rămase din cele 154 după cercetarea a 10 plante, care se aflau în camera de păstrare a corpurilor delictive a IP Comrat.

Potrivit practicii judiciare, în cazul depistării plantelor asemănătoare cu cânepa în proporții deosebit de mari (câmpii cu suprafața mare cu sute și mii de plante), în instituția de expertiză pentru cercetare nu poate fi expediată toată cantitatea de plante, deoarece expertul fizic este în imposibilitate să cerceteze fiecare plantă și se expediază doar o parte din acestea pentru efectuarea expertizei.

Iar art. 159 alin. (3) Cod de procedură penală prescrie că substanțele stupefiante pot fi păstrate în calitate de corpuri delictive în cantități mici (mostre) suficiente pentru utilizarea lor în calitate de probe și pentru efectuarea expertizei judiciare.

În corespundere cu norma citată, colaboratorii poliției au ținut cont de cantitatea mare de plante depistate și au expediat doar 10 plante din cele 154 pentru efectuarea expertizei.

Nu întâmplător, concluziile specialistului din actul de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-207 din 11.07.2016 conține formularea „... 10 din 154 plante sunt plante de cannabis (cânepă)...”, ce presupune că toate cele 154 plante, cu aceleași caracteristici exterioare și asemănări sunt droguri, iar acest fapt se confirmă prin cele 10 plante, aleatoriu extrase din cantitatea totală pentru cercetare.

Mai mult, toate cele 154 plante la exterior arătau la fel și nu pot apărea dubii că cele 144 plante rămase, ca și cele 10 plante examinate, sunt plante de cannabis, pe care inculpatul le-a cultivat în grădina sa, pentru consum propriu.

Instanța de fond eronat a interpretat concluziile actului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-207 din 11.07.2016, precum și nu a analizat și apreciat obiectiv alte probe prezentate de acuzare, punând la îndoială și considerând nedemonstrat faptul că cele 144 plante sunt plante de cânepă.

De asemenea, prima instanță nefondat a respins declarațiile martorilor Bolgar I., Arnaut G. și Neagu G., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.07.2016 și alte probe care demonstrează cert că cele 154 plante aveau aceleași caracteristici externe și asemănări, or, aceste probe coroborează între ele și indică asupra faptului că toate cele 154 plante sunt plante de cânepă.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 10 februarie 2020, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Mutruc Andrei a fost condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare.

Potrivit art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că acțiunile inculpatului au fost corect încadrate de organul de urmărire penală în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, aceste împrejurări fiind confirmate prin probele prezentate de acuzare.

Or, conform procesului-verbal de cercetare la fața locului din 04.07.2016, pe teritoriul gospodăriei inculpatului din XXXXXX XX, XXXXXX, au fost depistate și ridicate 154 plante verzi, cu miros specific.

Potrivit actului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016, mostrele de plante la etapa vegetației în număr de 10 din cele 154 depistate și ridicate la 04.07.2016 în cadrul cercetării grădinii de pe lângă casa lui Mutruc A. din XXXXXX XX, XXXXXX, sunt plante de cannabis, care conțin substanța stupefiantă activă – tetrahydrocannabinol.

Prin ordonanța organului de urmărire penală a SUP IP Comrat au fost recunoscute și anexate în calitate de corpuri delictive 144 plante de cânepă, rămase din cele 154 după cercetarea a 10 plante, care se aflau în camera de păstrare a corpurilor delictive a IP Comrat.

Totodată, colaboratorii poliției, cu respectarea prevederilor legale, au expediat pentru efectuarea expertizei doar 10 din cele 154 plante.

Potrivit concluziilor expertului din actul de cercetare științifico-tehnică nr. 34/12/3/2-R-207 din 11.07.2016 „... 10 din 154 plante sunt plante de cannabis (cânepă)...”, ce certifică că toate cele 154 plante, cu aceleași caracteristici exterioare și asemănări sunt droguri, iar acest fapt se confirmă prin cele 10 plante, aleatoriu extrase din cantitatea totală pentru cercetare.

Art. 159 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că substanțele stupefiante, psihotrope și precursorii pot fi păstrați în calitate de corpuri delictive în cantități mici (mostre), suficiente pentru utilizarea lor în calitate de probe și pentru efectuarea expertizei judiciare, împachetate și sigilate de către un expert. Excedentele de aceste

substanțe vor fi predate instituțiilor abilitate sau nimicite în baza ordonanței organului de urmărire penală autorizate de judecătorul de instrucție.

Astfel, organul de urmărire penală întemeiat a expediat pentru cercetare doar o parte din plantele de cânepă ridicate, în calitate de mostre, suficiente pentru efectuarea expertizei judiciare. Or, la depistarea unei cantități mari de plante, în instituția de expertiză pentru cercetare nu poate fi expediată toată cantitatea de plante, deoarece expertul fizic nu este în stare să cerceteze fiecare plantă, motiv din care, pentru cercetare, se expediază doar o parte.

Or, a fost confirmată în totalitate vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, ca cultivarea ilegală a plantelor care conțin droguri, săvârșită în proporții deosebit de mari, fără scop de înstrăinare.

Prin urmare, inculpatul Mutruc A. ilegal a cultivat plante care conțin substanțe stupefiante, în proporții deosebit de mari, fapta fiind stabilită la 04 iulie 2016, aproximativ la ora 16.00, de către colaboratorii de poliție ai IP Comrat în cadrul cercetării teritoriului gospodăriei din XXXXXX XX, XXXXXX, unde locuiește acesta, și anume, în grădină, au fost depistate și ridicate 154 plante de cânepă.

Potrivit raportului de cercetare științifico-tehnică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016 - mostrele plantelor verzi indicate sunt plante de cânepă, care conțin substanța stupefiantă activă tetrahydrocannabinol și, potrivit Hotărârii Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2016 privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora - este substanță stupefiantă.

Conform Hotărârii Guvernului RM nr. 79 din 23.01.2006, 154 de plante de cânepă/cannabis (indiferent de etapa de vegetație) depistate și ridicate sunt substanțe stupefiante în proporții deosebit de mari, depistate în trafic ilicit, deoarece depășesc proporțiile mari (6-50 de plante).

5. Avocatul Serghei Covalenco a declarat recurs ordinar, în numele inculpatului, solicitând casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că din probele cercetate în instanța de judecată, a fost stabilit incontestabil că doar 10 plante sunt plante de cannabis, care conțin substanța stupefiantă activă – tetrahydrocannabinol.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor apărării că în privința a 144 plante nu a fost efectuată expertiza și nu a fost stabilit că aceste plante conțin substanțe narcotice în general și dacă se află în circulație ilegală. Mai mult, instanța de apel nu s-a expus asupra corpurilor delict care lipsesc – 144 plante asemănătoare cu cânepa.

6. Prin decizia Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 octombrie 2020, recursul a fost admis, casată integral decizia, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Instanța de recurs a reținut că instanța de apel, reținând concluziile expertului din actul de cercetare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016, că „154 din 154 de plante, sunt plante de cannabis (cânepă)”, le-a interpretat contradictoriu, concluzionând că „cele indicate certifică faptul că toate 154 de plante cu aceleași caracteristici externe și asemănări sunt droguri și acest fapt este veridic confirmat

prin 10 plante, la întâmplare luate din cantitatea totală pentru cercetare” în contradicție cu prevederilor art. 139 alin. (1), 142 alin. (1) Cod de procedură penală și însăși concluziile raportului de cercetare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016, prin care nu este stipulat faptul asemănărilor celor 154 plante, totodată fiind examinate fiecare plantă în parte și fiind luată câte o probă medie din fiecare plantă din cele 10.

Mai mult, instanța de apel a considerat că vina inculpatului este confirmată și prin ordonanța organului de urmărire penală privind recunoașterea și anexarea la materialele cauzei în calitate de corpuri delictive - 144 de plante de cânepă, fără a se expune și a fi combătută versiunea apărării precum că în privința a 144 de plante nu a fost efectuată expertiza și nu s-a stabilit dacă acestea conțin substanțe narcotice și dacă se află în circulație ilegală.

Or, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, nu a făcut o analiză corespunzătoare asupra probelor prezentate, fără a elucida faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

7. Potrivit deciziei Curții de Apel Comrat din 23 martie 2021, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că în baza probelor administrate, apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, ***este dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.***

Astfel, potrivit materialelor cauzei, la Centrul tehnico-criminalistic și expertize judiciare Sud au fost expediate doar 10 tufe verzi din cele 154, ridicate din gospodăria inculpatului.

Potrivit rezultatelor raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016 – cele 10 mostre de plante în stare verde de vegetație din cele 154, depistate și ridicate la 04.07.2016 în urma cercetării la fața locului a teritoriului grădinii de la domiciliul lui Mutruc A., sunt plante de cânepă, care conțin substanța stupefiantă activă - tetrahydrocannabinol.

În circumstanțele stabilite, se confirmă că doar 10 din cele 154 plante depistate și ridicate de pe teritoriul grădinii domiciliului inculpatului sunt plante de cannabis, ce constituie cantități mari și cad sub incidența infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (1) Cod penal.

Totodată, nu pot fi admise în calitate de probe ordonanța ofițerului de urmărire penală din 07.10.2016 de numire a expertizei de constatare tehnico-științifică și raportul expertului nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016, or, acestea au fost administrate cu încălcarea dreptului inculpatului la apărare, nu i-a fost comunicat în formă scrisă despre obiectul expertizei legale și întrebările la care trebuie să dea răspuns expertul, nu i-a fost explicat dreptul de a face observații la aceste întrebări, să ceară modificarea sau completarea lor, precum și dreptul de a cere numirea a câte un expert recomandat de fiecare parte.

Pe lângă aceasta, expertiza judiciară a fost numită de ofițerul de urmărire în afara urmăririi penale, care a fost finisată la 06.10.2016, deci în lipsa temeiului legal pentru stabilirea efectuării expertizei la etapa cercetării judecătorești.

În corespundere cu art. 94 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, aceste probe ale acuzației nu pot fi admise și se exclud din dosar.

Mai mult, declarațiile martorilor, procesul-verbal de cercetare la fața locului și alte acțiuni procesuale în cadrul urmăririi penale nu pot înlocui raportul expertizei sau cercetării tehnico-științifice pentru determinarea apartenenței plantelor la specia de cânepă.

Prin urmare, instanța de fond just a recalificat acțiunile inculpatului de la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal la art. 217 alin. (1) Cod penal și a încetat procesul penal în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, fiind constatat că în acțiunile acestuia nu au fost întrunite elementele infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, și anume cultivarea a 154 plante de cânepă, ce constituie droguri, în cantități deosebit de mari, fără scop de înstrăinare.

8. Procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Fedora Gheorghieva, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei menționate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare.

Recurenta a invocat că decizia este ilegală și neîntemeiată în partea recalificării acțiunilor inculpatului în baza art. 217 alin. (1) Cod penal și încetării procesului penal în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal, deoarece acțiunile acestuia se încadrează pe art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost confirmate prin probe suficiente și concludente, examinate nemijlocit în cadrul cercetării judecătorești, și anume, declarațiile martorilor Bolgar I., Arnaut G. și Neagu G., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.07.2016, raportul de cercetare științifico-tehnică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016.

Pe lângă aceasta, la materialele cauzei a fost anexată ordonanța organului de urmărire penală de recunoaștere și anexare în calitate de corpuri delictive a 144 plante de cânepă, rămase din cele 154 după cercetarea a 10 plante, care se aflau în camera de păstrare a corpurilor delictive a IP Comrat.

Potrivit practicii judiciare, în cazul depistării plantelor asemănătoare cu cânepa în proporții deosebit de mari (câmpii cu suprafața mare cu sute și mii de plante), în instituția de expertiză pentru cercetare nu poate fi expediată toată cantitatea de plante, deoarece expertul fizic este în imposibilitate să cerceteze fiecare plantă și se expediază doar o parte din acestea pentru efectuarea expertizei.

Iar art. 159 alin. (3) Cod de procedură penală prevede că substanțele stupefiante pot fi păstrate în calitate de corpuri delictive în cantități mici (mostre) suficiente pentru utilizarea lor în calitate de probe și pentru efectuarea expertizei judiciare.

Totodată, nu întâmplător, concluziile specialistului din actul de cercetare științifico-tehnică nr. 34/12/3/2-R-207 din 11.07.2016 conține formularea „... 10 din 154 plante sunt plante de cannabis (cânepă)...”, ce presupune că toate cele 154 plante, cu aceleași caracteristici exterioare și asemănări sunt droguri, iar acest fapt se confirmă prin cele 10 plante, aleatoriu extrase din cantitatea totală pentru cercetare.

Mai mult, toate cele 154 plante la exterior arătau la fel și nu pot apărea dubii că cele 144 plante rămase, ca și cele 10 plante examinate, sunt plante de cannabis, pe care inculpatul le-a cultivat în grădina sa, pentru consum personal.

De asemenea, instanța de apel a respins declarațiile martorilor Bolgar I., Arnaut G. și Neagu G., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.07.2016 și alte probe care demonstrează cert că cele 154 plante aveau aceleași caracteristici externe și asemănări, or, aceste probe coroborează între ele și indică asupra faptului că toate cele 154 plante sunt plante de cânepă.

În același timp, declarațiile martorilor, procesele-verbale privind acțiunile de urmărire penală și corpurile delictive sunt probe, în conformitate cu art. 93 alin. (2) pct. 1), 3), 4) Cod de procedură penală, și au valoare juridică, la fel ca și constatările tehnico-științifice.

Codul de procedură penală nu diferențiază și nu stabilește care dintre aceste probe au mai multă prioritate și avantaj, astfel, toate urmează a fi apreciate în mod egal, în cumul și corelație cu celelalte.

Legea prescrie că toate probele au aceeași putere juridică, iar potrivit art. 27 alin. (2) Cod de procedură penală, nicio probă nu are putere probantă dinainte stabilită.

Potrivit art. 101 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, iar aprecierea probelelor se face conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege.

Astfel, probele administrate, în cumul, demonstrează incontestabil că inculpatul, pe lângă posesia și consumul de droguri, a cultivat anume 154 plante de cannabis și urmează a fi recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

9. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor

probelor administrate. Potrivit art. 53 alin. (1) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, la examinarea cauzei penale în instanța de judecată, procurorul reprezintă învinuirea în numele statului și prezintă în ședința de judecată probele acuzării, prezintă noi probe necesare pentru confirmarea acuzării. Conform art. 327 Cod de procedură penală, instanța de judecată, la cererea părților, poate amâna ședința de judecată pe o perioadă de până la o lună pentru ca acestea să prezinte probe suplimentare în cazul în care ele consideră că probele prezentate în instanță sunt insuficiente pentru confirmarea pozițiilor lor. În corespundere cu art. 93 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin constatările tehnico-științifice. Potrivit art. 162 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, corpurile delictive - obiectele a căror circulație este interzisă vor fi predate instituțiilor respective sau nimicite. Conform art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua **săvârșirii infracțiunii** a expirat termenul de prescripție. Potrivit art. 8 alin. (1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită și constatată printr-o **hotărâre judecătorească de condamnare definitivă**. Potrivit art. 389 alin. (1), (4) pct. 3), (6) Cod de procedură penală, **sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată** prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. **Sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție**. La adoptarea sentinței **de condamnare cu liberarea de pedeapsă**, instanța argumentează în baza căror temeieri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 4) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate **constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală**, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, **dar îl liberează de pedeapsă** pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului și deciziei contestate (*pct. 1., 2. din decizie*), instanța de fond:

a) în descriptiv a constatat sumar și divergent că inculpatul: **„a cultivat ilegal plante, care conțin substanțe stupefiante, fără scop de înstrăinare, la domiciliul său din XXXXXX , XXXXXX XX, până la 04.07.2016, aproximativ ora 16.00, când în cadrul cercetării teritoriului gospodăriei de către colaboratorii de poliție ai IP Comrat, în grădină, au fost depistate și ridicate 154 plante, 10 din care, potrivit raportului de constatare tehnico-științifice nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016, reprezintă plante de cannabis”**, iar în dispozitiv a dispus neclar că:

„Corpurile delictive sub formă de **154 tufe de plante**, care sunt păstrate la Inspectoratul poliției Comrat - **de nimicii**”.

Ori, este absolut neclar câte plante care conțin droguri a cultivat ilegal inculpatul – 10 sau 154, în situația în care instanța a dispus nimicirea corpurilor delictive, adică a tuturor celor 154 de plante ridicate de la ultimul, care, conform art. 162 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală sunt obiecte a căror circulație este interzisă, deci conțin droguri;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în învinuirea formulată inculpatului, neindicând clar și concludent motivele pentru care a respins probele acuzării.

Mai mult, concluziile sumare că: „Potrivit rezultatelor raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016 – cele 10 mostre de plante în stare verde de vegetație din cele 154 plante, depistate în cadrul efectuării cercetării la fața locului în grădina de la domiciliul lui Mutruc A., reprezintă plante de cânepă, care conțin substanța stupefiantă activă tetrahydrocannabinol. În împrejurările de fapt stabilite, doar 10 plante, ridicate de la domiciliul inculpatului, conțin substanța stupefiantă activă tetrahydrocannabinol și reprezintă plante de cânepă în proporții mari. Totodată, nu poate fi pusă la baza sentinței ordonanța ofițerului de urmărire penală din 07.10.2016 de numire a expertizei de constatare tehnico-științifică și raportul expertului nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016. Aceste probe au fost administrate cu încălcarea dreptului inculpatului la apărare, ori, nu i-a fost comunicat în formă scrisă despre obiectul expertizei legale și întrebările la care trebuie să dea răspuns expertul, nu i-a fost explicat dreptul de a face observații la aceste întrebări, să ceară modificarea sau completarea lor, precum și dreptul de a cere numirea a câte un expert recomandat de fiecare parte. Pe lângă aceasta, expertiza judiciară a fost numită de ofițerul de urmărire penală în afara urmăririi penale, care a fost finisată la 06.10.2016, în lipsa temeiului legal pentru stabilirea efectuării expertizei la etapa cercetării judecătorești”, nu corespund exigențelor prevăzute în art. 101 Cod de procedură penală, privind evaluarea și aprecierea probelor administrate în cadrul cauzei penale.

Astfel, instanța a omis că, potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016: „**Mostra de plante în stare verde de vegetație în număr de 10 din cele 154 plante**, depistate și ridicate la data de 04.07.2016, în cadrul cercetării în grădina la domiciliul lui Mutruc A., reprezintă plante de *Cannabis (cânepă)*, care conțin componentul narcotic activ tetrahydrocannabinol, de aceea se atribuie la substanțele narcotice” (v.1, f.d. 14).

Prin urmare, cele 10 plante expertizate **reprezintă mostre** ale tuturor celor 154 de plante ridicate de la inculpat, ce se atribuie la substanțele narcotice, fapt reconfirmat și prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-435 din 13.10.2016, că: „**Plantele uscate în număr de 144 bucăți**, ridicate de la domiciliul lui Mutruc A., reprezintă plante de *Cannabis (cânepă)*, care conțin componentul narcotic activ tetrahydrocannabinol, de aceea se atribuie la substanțele narcotice” (v.2, f.d. 177).

Ori, în conformitate cu prevederile art. 53 alin. (1) pct. 1) și 2), 327, 93 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, acuzatorul de stat avea dreptul să prezinte în ședința de judecată noi și suplimentare probe necesare pentru confirmarea acuzării, inclusiv proba cu constatarea tehnico-științifică, și aceste acțiuni ale procurorului nu sunt condiționate, în raport cu cele din cadrul urmăririi penale;

c) concluzionând divergent că: „Se încetează procesul penal în cauza penală de învinuire a lui Mutruc Andrei în baza art. 217 alin. (1) Cod penal, din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală”, nu a respectat procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a persoanei inculpate, enunțată supra (art. 389 alin. (4) pct. 3) CPP).

Ori, este absolut neclar ce fel de sentință a pronunțat - de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare, nereabilitare, sau o sentință de condamnare, în descriptivul și dispozitivul hotărârii adoptate fiind prezente elementele ambelor categorii de asemenea hotărâri judiciare, care prin esența lor se exclud reciproc.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii pronunțate, acesta fiind expus neclar.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (2) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei (*Hotărârea Plenumului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate deoarece, conform deciziei atacate (pct. 4. din decizie):

a) nu a reacționat în modul prevăzut de lege asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, enunțate supra și, repetându-le întocmai, constatând sumar, divergent și neclar că: „*instanța de fond just a recalificat acțiunile inculpatului și a încetat procesul penal în temeiul art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal..., în baza probelor administrate, apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării, este dovedită vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate (deci, art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal - ?)*”, nu a desființat sentința, cu rejudecarea cauzei potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, menținând o hotărâre judecătorească nemotivată și neîntemeiată legal;

b) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și drept invocate în învinuirea formulată inculpatului, neindicând clar și concludent motivele pentru care a respins probele acuzării.

Astfel, instanța a omis că, potrivit raportului de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-270 din 11.07.2016: „**Mostra de plante în stare verde de vegetație în număr de 10 din cele 154 plante depistate și ridicate la data de 04.07.2016, în cadrul cercetării în grădina la domiciliul lui Mutruc A., reprezintă plante de Cannabis (câneapă), care conțin componentul narcotic activ tetrahidrocannabinol, de aceea se atribuie la substanțele narcotice**” (v.1, f.d. 14).

Prin urmare, **cele 10 plante expertizate reprezintă mostre ale tuturor celor 154 de plante** ridicate de la inculpat, ce se atribuie la substanțele narcotice, fapt reconfirmat și prin raportul de constatare tehnico-științifică nr. 34/12/3/2-R-435 din 13.10.2016, că: „**Plantele uscate în număr de 144 bucăți, ridicate de la domiciliul lui Mutruc A., reprezintă plante de Cannabis (câneapă), care conțin componentul narcotic activ tetrahidrocannabinol, de aceea se atribuie la substanțele narcotice**” (v.2, f.d. 177).

Ori, în conformitate cu prevederile art. 53 alin. (1) pct. 1) și 2), 327, 93 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, acuzatorul de stat avea dreptul să prezinte în ședința de judecată noi și suplimentare probe necesare pentru confirmarea acuzării, inclusiv proba cu constatarea tehnico-științifică, și aceste acțiuni ale procurorului nu sunt condiționate, în raport cu cele din cadrul urmăririi penale;

c) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d. 10, 11, 156, 158, 163, vol. I. (art. 414 alin. (2) și (6) CPP).

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii pronunțate, acesta fiind expus neclar, și că recursul ordinar este întemeiat.

Ori, particularitățile împrejurărilor relevate pe caz și enunțate supra denotă că în acțiunile inculpatului se regăsesc, în mod rezonabil, elementele infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Deoarece, încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului declarat, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Cahul, dat fiind că în Curtea de Apel Comrat nu se poate forma un nou complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Oficiul Central, Fedora Gheorghieva, casează total decizia Curții de Apel Comrat din 23 martie 2021, în privința inculpatului Mutruc Andrei XXXX, și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 01 octombrie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Victor Boico

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu